

THÁI THUỢNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 72

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 06/08/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời xem Cảm ứng Thiên đoạn thứ 29, đoạn này cũng chỉ có một câu:

Thôi đa thủ thiểu.

推多取少。

Nhường cho người phần nhiều, nhận về mình phần ít.

Phía trước dạy chúng ta đoạn ác tu thiện, đoạn ác tu thiện làm sao thực tiễn? Câu này chính là lời chỉ dạy chân thật. Người nếu không thể nhường nhau thì đoạn ác tu thiện chắc chắn không làm được, cho nên phải biết nhường, nhường nhau là mỹ đức. Trong sách xưa của Trung Quốc có ghi chép, Khổng Dung 4 tuổi đã biết khiêm nhường, đây là thiện căn rất sâu dày. Đương nhiên giáo dục về sau cũng chiếm nhân tố quyết định. Con người đều có thiện căn, đây là điều chúng ta không thể phủ định, thiện căn của họ bị ẩn mất chứ không hiển lộ, đời sống không có cơ hội tiếp nhận giáo dục thánh hiền.

Cổ thánh tiên hiền Trung Quốc chúng ta hiểu rõ chân tướng sự thật này, cho nên vô cùng xem trọng đối với giáo dục, không những giáo dục tuổi thơ quan trọng, trên thực tế họ đã đem nó mở rộng đến thai giáo. Khi người mẹ mang thai, tâm trạng, cử chỉ của họ đều sẽ tạo ra ảnh hưởng đối với thai nhi, cho nên giáo dục của nhà Nho là bắt đầu từ thai giáo. Khi mang thai, tư tưởng của người làm mẹ phải thuần chánh, phải thanh tịnh, nếu thật sự làm được “không hợp lẽ không nhìn, không hợp lẽ không nghe, không hợp lẽ không nói”, quan tâm con cái như vậy mới là tử mĩ chu đáo. Người hiện nay đâu biết được đạo lý này? Cho nên dù có thiện căn sâu dày, nhưng nếu bị phong khí của xã hội này tập nhiễm thì thiện căn, phước đức của họ không thể hiện tiền, tập khí ác đều bị khơi ra, đây mới chân thật là nguồn gốc của xã hội động loạn, gốc rễ của hết thảy bất ổn.

Nhà Nho, nhà Đạo, nhà Phật có thể nói đều là nhà giáo dục xã hội đa nguyên văn hóa. Họ ở trong xã hội có năng lực cạnh tranh, nhưng từ bỏ cạnh tranh; có bản lĩnh lấy được công danh phú quý, họ cũng hoàn toàn bỏ đi điều này;

trải qua đời sống ẩn cư, đời sống thanh bần, vui với công việc giáo dục xã hội vĩ đại, chân thật làm được phụng hiến bản thân, tạo phước muôn dân. Tầm nhìn của họ xa rộng, không phải nhìn thấy một đời này, mà nhìn thấy đời đời kiếp kiếp về sau, kiếp lâu xa về sau, cho nên thành tựu của họ được người đời hết mực sùng kính. Mấy ngàn năm nay, khi nhắc đến các bậc cổ thánh tiên hiền, cho dù ở xã hội hiện tại vẫn có rất nhiều người tôn kính, tán thán, ngưỡng mộ, học tập theo họ.

Thái Thượng Cầm Ứng Thiên là giáo học của nhà Đạo, văn tự tuy không nhiều nhưng nghĩa lý vô cùng phong phú, vô cùng viên mãn, từng câu từng chữ nói mãi cũng không hết. “*Thôi đa thủ thiếu*” (nhường cho người phần nhiều, nhận về mình phần ít) chính là thực tiễn của đoạn ác tu thiện. Trong chú giải phần mở đầu, câu đầu tiên nói được rất hay, nói “*phạm vi câu này rất rộng*”, lý và sự đều là sâu rộng vô tận. Trong đây nêu một ví dụ, anh em phân chia gia sản, bạn bè qua lại về tiền bạc, qua lại về mặt tài chính phải biết khiêm nhường, đây là mỹ đức. Nếu như nói tranh giành, quý vị phải biết, phiền não tham sân si liền hiện tiền, đây là điều kiêng kỵ lớn nhất của nhà Phật. Tam độc phiền não nếu như không thể ngăn chặn thì quả báo ở tam đồ, cho nên trước mắt được một chút lợi nhỏ thì có đáng gì? Được không bù nổi mất.

Bạn bè cùng chung tiền của thì càng phải nhường nhau. Có một số đồng tu hỏi tôi: “Bạn bè đến mượn tiền, chúng con có nên giúp họ không?” Tôi trả lời họ: “Bạn có năng lực thì giúp đỡ họ, nhưng mà phải nhớ kỹ, cho họ mượn thì nhất định đừng nghĩ đến việc họ trả lại, vậy thì tình bạn này càng kết giao càng sâu đậm.” Cho họ mượn còn muốn họ trả lại, còn muốn đòi nợ thì bạn bè tốt liền xích mích thành thù, việc gì phải khổ như vậy? Cho nên khi cho họ mượn, nhất định đừng nghĩ đến họ sẽ trả lại cho mình, cho họ mượn tức là tặng cho họ, tức là biếu họ, tâm của bạn an biết bao, bạn vui sướng biết bao. Tương lai nếu họ trả cho bạn thì tốt, hoan hỷ; nếu không trả thì bạn nhất định đừng nhắc lại. Cho nên giúp đỡ người thì trước tiên phải nghĩ đến năng lực của mình, tận tâm tận lực giúp đỡ họ, dưỡng tâm nhân hậu của mình, phước về sau sẽ vô cùng.

Bạn có thể thường xuyên làm như vậy thì bạn ở trong xã hội đã xây dựng được niềm tin nơi công chúng, khi bạn làm việc sẽ có rất nhiều người ủng hộ, có rất nhiều người giúp đỡ bạn. Bạn vui vẻ giúp đỡ người khác là nhân, gieo nhân, người khác giúp đỡ bạn là quả báo, gieo nhân thiện được quả thiện, phải biết đạo lý này. Cho nên phải biết nhường nhau, con người chúng ta sống ở thế gian, trên thực tế nhu cầu đời sống của bản thân rất có hạn. Đại đức xưa thường nói, sống

ở thế gian cũng chẳng qua là “ngày ăn ba bữa, đêm ngủ sáu thước”, vậy bạn có thể sống một đời rất yên ổn, rất thoải mái rồi. Tại sao lại không chịu nhường nhau?

Nhân tố quan trọng nhất của khỏe mạnh sống lâu là tâm địa chân thành, thanh tịnh, từ bi, đây là nguyên nhân đích thực của khỏe mạnh sống lâu, không phải ở chỗ ăn ngon, không phải mỗi ngày tắm rửa. Quý vị hãy quan sát thật kỹ, trong lịch đại đế vương khanh tướng, họ là đại phú đại quý, điều kiện sống của họ đầy đủ, về chú trọng đối với ăn uống sinh hoạt thì người bình thường ở thế gian không thể sánh bằng, nhưng chúng ta thử xem trong lịch sử có mấy người sống thọ? Đại đa số là 30, 40, 50 tuổi thì đã chết, sống đến 70, 80 vô cùng hiếm hoi! Ngược lại không bằng những lão nông ở nông thôn. Ở nông thôn sống đến 80, 90, hơn 100 tuổi thì chúng ta thường hay nghe nói. Bạn hãy thử xem, ăn uống sinh hoạt của họ đều đạm bạc, tại vì sao họ khỏe mạnh như vậy? Tại vì sao sống thọ như vậy? Có thể thấy khỏe mạnh sống lâu không phải do tắm rửa mà được, không phải dùng phương pháp chữa trị mà có thể đạt được. Tại sao lão nông có thể khỏe mạnh sống lâu? Tâm họ thanh tịnh, họ thành khẩn, họ từ bi, biết được đạo lý này thì đời sống sinh hoạt tất cả tùy duyên là tốt. Hơn nữa ăn uống sinh hoạt càng ít càng tốt, tâm càng thanh tịnh, thanh tâm quả dục thì tự nhiên sẽ khỏe mạnh sống lâu.

Trong đây trích dẫn một đoạn trong kinh Di Giáo, đây là Phật nói: “*Người nhiều tham muốn, do mong cầu nhiều nên khổ não cũng nhiều.*” Câu nói này của Phật, chúng ta nghe cũng không thấy khó hiểu; người dục vọng nhiều, tâm tham nặng. Cái chưa đạt được muốn đạt được, cái đã đạt được lại sợ mất đi, gánh nặng trong tâm quá nặng, phiền não quá nhiều, lo được lo mất. Tại sao họ chết sớm vậy? Nguyên nhân chính ở chỗ này. Ngạn ngữ có câu: “Lo có thể khiến người già”, lời này là lời kinh nghiệm của cổ nhân. Một người lo buồn, việc lo nghĩ quá nhiều thì dễ bị già yếu, nhiều bệnh, tuổi thọ tự nhiên sẽ ngắn.

Từ những chân tướng sự thật này, những đạo lý này mà quán sát thì chúng ta liền biết được, nhà Nho, nhà Đạo, nhà Phật, những người chân thật thông minh này biết cách dưỡng sinh, tận sức bỏ sạch đi những chuyện ưu não nên thân tâm tự tại. Giáo hóa chúng sanh là sự nghiệp của họ, tuy làm sự nghiệp này, hết lòng nỗ lực đi làm nhưng mà tuyệt đối không có mong cầu. Tại sao vậy? Có cầu liền có phiền não, không cầu không phiền não, cầu nhiều phiền não nhiều; dạy bảo học trò, dạy bảo đệ tử, đối với học trò, đối với đệ tử quyết không có hy vọng. Tại sao vậy? Có hy vọng thì có thất vọng. Bạn có thể có thành tựu là thiện căn, phước

đức, nhân duyên của bạn tốt, chúng tôi nhìn thấy thì hoan hỷ. Bạn không thể y giáo phụng hành, không thể tiếp nhận lời chỉ dạy, vẫn là tạo tác tội nghiệp; họ nhìn thấy thì gật đầu, tập khí phiền não quá nặng. Cho nên trong tâm ngay cả dấu vết cũng không lưu, đây mới chân thật hiểu được đạo dưỡng sinh. Chúng ta vì xã hội, vì nhân dân, vì chúng sanh làm một số việc tốt, có duyên thì đi làm. Chúng sanh có phước, ta cần nên làm, làm nhiều một chút; nếu không có duyên phận này, chúng sanh không có phước thì lại được thanh nhàn tự tại. Nhất định không được phan duyên, “ta nhất định phải làm như vậy”, vậy thì bạn có ưu não, bạn đã có dục vọng rồi.

Chư Phật Bồ-tát ở trong thập pháp giới, chúng ta đọc thấy ở trong kinh là tùy loại hóa thân, tùy cơ thuyết pháp. Có phải họ tự mình muốn đến nơi này để giáo hóa chúng sanh hay không? Không phải. Nếu như muốn đến thì họ là phạm phu, họ không phải thánh nhân. Họ đến như thế nào? Chúng sanh có cảm, họ là ứng đến, chúng ta ngày nay gọi là nhận lời mời, lời thỉnh cầu. Ứng này là bị động, không phải chủ động. Chúng sanh chúng ta có cảm, có mong cầu thì họ liền đến ngay; nếu chúng sanh không có cái ý nghĩ này thì sẽ không đến, họ đến làm gì, họ đến chẳng phải là tìm phiền phức sao? Cho nên chư Phật Bồ-tát, ngay cả nhà Đạo, nhà Nho dạy học, hoặc là nói vì xã hội phục vụ, vì nhân dân phục vụ, vì chúng sanh phục vụ hoàn toàn là bị động, nhất định không có chủ động; “tôi phải như thế này, thế kia, tôi vẫn muốn tạo ra một cơ hội như thế này, như thế kia”, đâu có nhiều việc như vậy! Cách làm này, cách nghĩ này đã trái ngược với pháp tắc tự nhiên; pháp tắc tự nhiên chính là tánh đức của tự tánh. Nho, Thích, Đạo, tâm địa đều là thanh tịnh vô vi, không làm mà chẳng có gì không làm, đó là cảm ứng.

Tôi đến Hồng Kông giảng kinh cho mọi người, không phải tôi muốn đến, mà là các bạn muốn nghe kinh nên mời tôi đến. Các bạn đã muốn nghe kinh mà tôi không đến là có lỗi với các bạn; các bạn không tìm tôi, tôi tuyệt đối sẽ không đến. Năm xưa có một bà chủ họ Lôi, mỗi năm đều mời tôi đến đây để giảng kinh một tháng. Sau khi bà qua đời thì không có người mời tôi nữa, cho nên tôi đã rất nhiều năm không đến Hồng Kông. Đến khi Hồng Kông được trao trả, tôi đến xem thử, trước kia ở đây đã giảng qua mười năm, thế nên cũng có một chút cảm tình như vậy, cho nên Hồng Kông được trao trả, tôi đến bên này tham quan một chút. Lại gặp được một số đồng tu cũ, thỉnh chúng cũ trước đây đến nói với tôi: “Pháp sư à, thầy đã bảy năm không đến rồi.” Tôi nói: “Đâu có lâu như vậy?” Tính thử thì quả nhiên là bảy năm. Tôi nói: “Không phải tôi không đến, mà vì các bạn

không tìm tôi.” Bạn không tìm tôi thì tôi làm sao có thể đến? Thế là có mấy vị đồng tu lại đến tìm tôi. Bạn đến tìm tôi, đây là “cảm”, tôi đến là “ứng”. Chúng ta học tập theo Thích-ca Mâu-ni Phật, vĩnh viễn là bị động, vĩnh viễn không phải chủ động; người chủ động có phiền não, chủ động thì tâm không thanh tịnh, phải hoàn toàn bị động. Phật dạy chúng ta tùy duyên mà không phan duyên, tùy duyên là bị động, phan duyên là chủ động. Cho nên, câu nói này ý nghĩa rất sâu xa.

Phật lại nói: *“Người ít tham muốn, không cầu không muốn, ắt không có những ưu lo này.”* Đây là Phật dạy chúng ta, chúng ta phải làm thế nào ở trong một đời này trải qua rất tự tại, trải qua rất hạnh phúc. Có câu rất hay là “lý đắc tâm an”, đạo lý hiểu rõ thì tâm liền an ngay, sau khi hiểu rõ đạo lý, tham muốn sẽ không còn nữa. Chung sống với tất cả chúng sanh, họ cần gì, chúng ta cố hết sức cho họ; họ cần danh thì cho họ danh, họ cần lợi thì cho họ lợi, họ cần tài thì cho họ tài; kết duyên hoan hỷ với chúng sanh. Những cái mà chúng ta cần, họ không cần; những cái mà họ cần, chúng ta không cần. Cái họ cần là danh văn lợi dưỡng, ngũ dục lục trần, những thứ này chúng ta không cần; cái chúng ta cần là tâm thanh tịnh, tâm thanh tịnh thì họ lại không cần, cho nên chúng ta chung sống với mọi người không có xung đột. Tại sao người thế gian chung sống không tốt vậy? Xung đột lợi hại, đôi bên cạnh tranh lẫn nhau, cho nên không thể chung sống. Chúng ta có thể chung sống tốt với tất cả chúng sanh.

Hiện nay các bạn nhìn thấy, tôi chung sống với rất nhiều chủng tộc khác nhau vô cùng tốt, chung sống với tôn giáo khác nhau cũng vô cùng tốt. Nguyên nhân là gì? Cái các bạn cần thì thấy đều cho bạn, cái mà bạn không cần thì tôi cần, cho nên quyết không có xung đột lợi hại, chúng ta mới có thể chung sống tốt như vậy. Tôi giúp đỡ mọi người, đó là tôi tiếp nhận lời chỉ dạy của Phật Bồ-tát, cổ thánh tiên hiền, nên đời này đã có được lợi ích chân thật, tôi cống hiến cho mọi người, chia sẻ với mọi người phần lợi ích này. Nếu như bạn cũng giác ngộ, bạn nhất định cũng có thể “nhường cho người phần nhiều, nhận về mình phần ít”, nhu cầu đời sống của chúng ta cực kỳ có hạn, rất dễ đầy đủ.

Khi tôi đi cầu học, vào lúc đó khoảng hơn 30 tuổi, tầm 32-33 tuổi theo học với lão cư sĩ Lý Bình Nam, thầy Lý ăn một bữa giữa ngày, mỗi ngày ăn một bữa. Tôi 26 tuổi học Phật, nửa năm về cuối của năm đó tôi bỏ ăn bữa tối, nhà Phật gọi là “trì ngô”, tôi sống như vậy không ít năm. Khi đến Đài Trung học với thầy Lý, thầy Lý ngày ăn một bữa, tôi liền nghĩ việc này đối với tôi mà nói là không khó, tôi cũng bỏ luôn bữa ăn sáng, tôi cũng một ngày ăn một bữa. Ăn đến tháng thứ tám, tôi mới nói cho thầy biết. Thầy hỏi tôi: “Cậu cảm thấy thể lực như thế nào?”

Tôi nói: “Thế lực con rất bình thường, không thấy có gì không thoải mái.” Thầy vỗ xuống bàn một cái, bảo với tôi: “Vĩnh viễn như vậy đi, cả đời không cầu người”, đời sống dễ dàng. Muốn nhiều thì phải cầu người, muốn ít thì không cầu người, cổ nhân nói rất hay: “Người đến mức không cầu thì nhân phẩm tự cao.” Cho nên tôi vào lúc đó mỗi ngày ăn một bữa, ăn được 5 năm.

Sau này đến Đài Bắc để giảng kinh, cư sĩ Hàn Anh mời tôi về sống ở nhà bà. Bà nhìn thấy tôi mỗi ngày ăn một bữa, bà nói: “Pháp sư, không được, như vậy tương lai sức khỏe thầy nếu như có vấn đề gì thì cả nhà chúng tôi không gánh vác nổi.” Bà nói: “Nếu như thầy đồng ý ở Đài Bắc hoằng pháp thì thầy nhất định phải ăn ba bữa.” Chúng tôi suy nghĩ, hoằng pháp quan trọng, tùy duyên, tôi bèn chia một bữa ra làm ba bữa. Trước đây tôi còn trẻ, mỗi bữa cơm, đây là bát cơm thông thường, tôi mỗi bữa ăn ba bát, cho nên khi ăn ba bữa thì mỗi bữa ăn một bát cơm. Tôi sống ở nhà bà 30 năm, nhờ bà chăm sóc, hiện nay bà vắng sanh rồi, không còn hạn chế tôi nữa, cho nên tôi cần phải khôi phục lại ngày ăn một bữa, bớt việc, bớt đi rất nhiều phiền phức.

Thế nên nhu cầu đời sống càng ít thì cái mà chúng ta cống hiến cho người khác sẽ càng nhiều, đây là việc tốt, chắc chắn có lợi đối với mình, cũng có lợi ích đối với người khác, tự lợi lợi tha, chúng ta nhất định phải biết khiêm nhường. Trước đây tôi đã giảng qua với mọi người, giao thiệp giữa người với người phải biết lễ nhường, nhẫn nhường, người ở địa vị lãnh đạo phải biết khiêm nhường, khiêm tốn, mọi thứ nhường người. Chúng ta giao thiệp với tất cả chúng sanh không có sự xung đột lợi hại, trong đây sẽ không có bất kỳ mâu thuẫn nào, sẽ không có bất kỳ hiểu lầm nào thì có thể chân thật làm được tôn trọng lẫn nhau, kính yêu lẫn nhau, hỗ trợ hợp tác, đối với an định xã hội, thế giới hòa bình, hạnh phúc của tất cả chúng sanh tự nhiên liền có thể thành tựu viên mãn. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.